

Lysbilde 1

Lysbilde 2

Innhold

- Kort om meg og min kjønnsreise
- Legning, homofobi og Pride
- Kjønn i ulike kontekster

- Pronomen
- Transisjon, dysfori og andre trans-relaterte begreper
- Levekår
- Hvordan lære mer

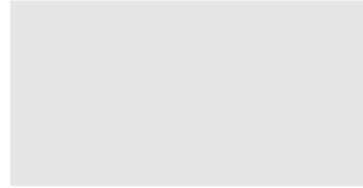
Spørsmål tar vi helt til sist –
noter deg det du lurer på underveis, så du husker det

Lysbilde 3

Ingve Borgen

- Hørende, 37 år, opprinnelig fra Østlandet
- Kan litt tegnspråk
- Født to barn
- Vert for SnapChat-kontoen **Hverdagsskeiv**
- Svært aktiv på TikTok: **TransIngInTheDark**

- *Transperson (ikke-binær, transmaskulin)*
- *Skeiv*
- *Pronomen: hen*
- Er selv en del av denne minoriteten

Lysbilde 4

1. 2012
2. 2016
3. 2018
4. 2021, oktober
5. 2022, juli (4mnd på testo)
6. 2022, oktober (7mnd på testo)
7. 2022, desember (9mnd på testo)
8. 2023, juni (1år og 3mnd på testo)

Har også gått fra å kun ha hatt langvarige forhold med menn, til å innse at jeg også syns kvinner og andre kjønn er attraktive.
Så nå kaller jeg meg skeiv.

Lysbilde 5

Legning

Hvem du er tiltrukket av (romantisk/sekstelt)
Begreper som avhenger av DITT kjønn:

- Heterofil
- Homofil
- Lesbisk

Begreper som er de samme uansett hvilket kjønn DU har:

- Bifil / panfil
- Skeiv («queer»)
- Aromantisk / aseksuell («ace»), demi-

LHBT+

Kjønn og legning er viktige byggesteiner i identiteten vår.

Det er helt naturlig at barn, ungdom og unge voksne eksperimenterer med dette, for å finne ut hvem de er og finne sin plass i samfunnet.

Mange finner ut at de likevel var heterofile, for eksempel, og det er greit.

Alfabetsuppe

LGBTQIA2S

Lesbian

Gay

Bi

Trans

Queer / Questioning

Intersex

Asexual

Two-spirit

+

Lysbilde 6

Homofobi

-Bred definisjon:
At det å være homofil/skeiv fremstilles som **mindre ønskelig, mindre naturlig eller mindre ekte** enn å være heterofil.

-F.eks. at vi ansees som syke, blir forsøkt «kurert» (konverteringsterapi)

-Skeive folk ønsker like rettigheter og muligheter som heterofile folk

-Omtrent samme brede definisjon kan brukes for transfobi, audisme, funkfobi, rasisme osv.

Paralleller til audisme og funkfobi – majoritetsbefolkningen påstår det ikke finnes, eller er veldig skjeldent

Lysbilde 7

Pride

- Homofili er ulovlig i 62 land, dødsstraff i 6
- Pride: Protest mot hat, og feiring av mangfold
- Mangfold, det motsatte av assimilering

- Oslo 25. juni 2022 – terrorangrep mot skeive
- Prideflagg stjeles, brennes, ødelegges
- Positiv utvikling: I 2008 sa 44 % av menn at «sex mellom to menn ganske enkelt er feil». I 2022 er det 20 % av menn.

- Alle kan vise sin støtte ved å flagge / gå i parade

Pride = engelsk for stolt

Finnes ingen «straight pride» fordi heterofili ikke er ulovlig, undertrykt eller blir forsøkt kurrert.

Assimilere minoritetene inn i majoriteten, så alle er som majoriteten. Parallellt til døde og audismen.

Kilde: <https://database.ilga.org/criminalisation-consensual-same-sex-sexual-acts>

Ulovlig i 62 land. Minst 6 land har dødsstraff for homofili.

<https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/LHBT/holdninger>

<https://www.ao.no/stort-pride-flagg-patent-pa-haugenstua-jeg-er-livredd/s/5-128-339142>

<https://blikk.no/hatkrim-hatkriminalitet-oslo-politidistrikt/tredobling-av-anmeldelser/235120>

Kjønn tildelt / registrert ved fødselen

Hvem tildeler og registrerer kjønn?
Hvordan?

Engelsk: Assigned gender at birth (agab)
Assigned female at birth (afab)
Assigned male at birth (amab)

Hva mener vi med "kjønn"?

- **Kroppslige trekk**
 - Kjønnsganer (innvendig og utvendig)
 - Hormoner
 - Gener
 - Sekundære kjønnsstrekk
- Påvises ved lege-undersøkelse / blodprøve / ultralyd / MR
- Kun sekundære kjønnsstrekk er synlig på gata

The diagram illustrates sex determination. On the left, a pink circle labeled 'FEMALE XX' is connected to 'X' and 'XX' circles. On the right, a blue circle labeled 'MALE XY' is connected to 'XXY', 'XXXY', 'XXY', and 'XXY' circles. Below are two graphs: 'SEX IS NOT:' shows two bars for 'female' and 'male'; 'SEX IS MORE LIKE:' shows a curve with peaks for 'female' and 'male' and a dip for 'intersex'.

Omtrent 1,7% er intersex. (Omtrent samme antall folk som har naturlig rødt hår.) Av to skoleklasser (a 30 elever) så er sannsynligvis 1 barn intersex. Av 8 billioner mennesker på jorda er det ca **13,6 millioner mennesker som er intersex nå.** Til sammenligning er det bare ca 5,4 millioner mennesker i Norge totalt (over 90.000 personer i Norge er sannsynligvis intersex).

Diagnoseeksempler

- Klinefelters syndrom: Personer med XXY, XXYY, XXXY eller XXXXY som blir registrert som gutter etter fødsel. I puberteten vil man ha lavere testosteronnivå og høyere østrogennivå enn gjennomsnittet for XY-personer, som gjør at man ofte utvikler bryster og hofter.
- Turner's syndrom: Personer med XO som blir registrert som jenter etter fødsel. Typiske kjennetegn er at man er lav av vekst, kan mangle eller ha ikke-fungerende eggstokker og lavt østrogennivå. Personer med Turner's syndrom kommer ofte ikke i en pubertet typisk for XX-personer
- AIS – Androgen insensivitetssyndrom: Personer med AIS er personer med XY der cellene i kroppen bare delvis eller ikke i det hele tatt reagerer på testosteron. Fordi kroppen ikke klarer å bruke testosteronet blir det da omgjort til østrogen.

Kilde: <https://skeivkunnskap.no/1%C3%A6ringsressurser/kjonnsportalen/3-intersex/3-2-intersextilstander/>

Tankeeksperiment
(ingen blir bedt om å svare)

Hvilket kjønn ville du følt at du hadde dersom...

...det viste seg at du hadde andre gener (kjønnskromosomer)
enn det som er vanligst?

...hele din bevissthet ble overført til en robot-kropp?

Er forskjellig hvor sterkt vi føler kjønn
Noen føler ikke de har et kjønn i det hele tatt: **Agender**

Ville du ønsket at folk skulle si «han» om deg, i stedet for «hun» for eksempel?
Ville du byttet til et annet fornavn?
Eller er du fremdeles, grunnleggende sett, DEG fremdeles? Ditt kjønn, uavhengig av kropp?

Ulik kontekst – ulik betydning

- «Biologisk kjønn» (kroppslige trekk)
- Juridisk kjønn
- Sosialt kjønn

«biologisk kjønn» er et rimelig teit uttrykk... Biologisk betyr «en del av naturen». Hva er resten av oss da? Roboter?

En del land har et tredje juridisk kjønn. Snakkes om dette i Norge også.

Sosialt kjønn

- Alle vi ser blir automatisk sortert:
Kvinne/jente eller mann/gutt
- Vi merker fort om noe «skurrer»

- Se på dukkene på bildet:

Tildeler du automatisk kjønn?

- Hva baserer vi denne «kjønningen» på?

Kjønnsuttrykk

Måten vi «gjør» kjønn

Feminin / maskulin / androgyn

Varierer i ulike kulturer/tidsepoker

Hår, klær, sminke

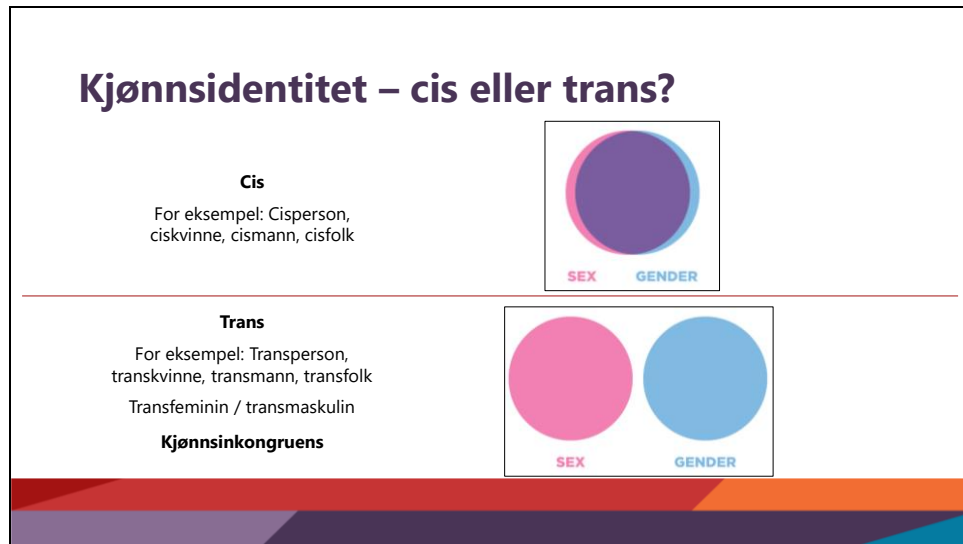
Kroppsspråk, mimikk, stemmeleie

Interesser

- Spør: Vi vet minimalt om de kroppslige trekkene til påkledd folk vi treffer på gata. Hvilke synlige ting kan signalisere noens kjønn?
- Feminin / maskulin sier lite om noens kjønn i dag. Maskuline kvinner og feminine menn finnes. Men de går mot samfunns-normene. (Norm = «regel» for hvordan vi bør oppføre oss i samfunnet)

Ludvig 14., konge av Frankrike på slutten av 1600-tallet – strømpebukse, høye hæler, langt hår, sminke, smykker, opptatt av mote

Masse motstand mot begrepet «cis», akkurat som det var motstand mot «heterofil» på 70-tallet.

Trengte et nøytralt ord, i stedet for å snakke om «normale» folk eller «vanlige» folk.

Cis er nyttig for statistikk, for helsevesenet, for forskning, og for å avgrense hvem vi snakker om i spørsmål som spesifikt omhandler minoriteter.

Akkurat som «høyre-hendt» eller «hvit».

Eller «døv» og «hørende».

Det betyr ikke at DU personlig trenger å ha «døv» som en viktig del av identiteten din, eller presentere deg som det hver gang du snakker med noen.

Du bestemmer selv hvilke merkelapper du vil bruke om deg selv.

Lysbilde 16

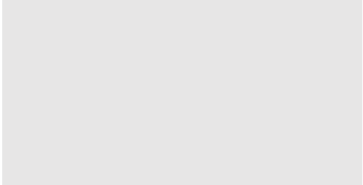
Ikke-binær

- Binær = To
- Tokjønnsmodellen
- Ikke-binære:
 - Mellom-, utenfor eller både mann og kvinne
 - Agender er under ikkebinær-paraplyen
 - Ikke-binære kan ha alle slags kjønnsuttrykk
 - Intersex og ikke-binær er ikke det samme
- Alle kulturer og alle tider har hatt folk som bryter med normer for kjønn

Kjønn

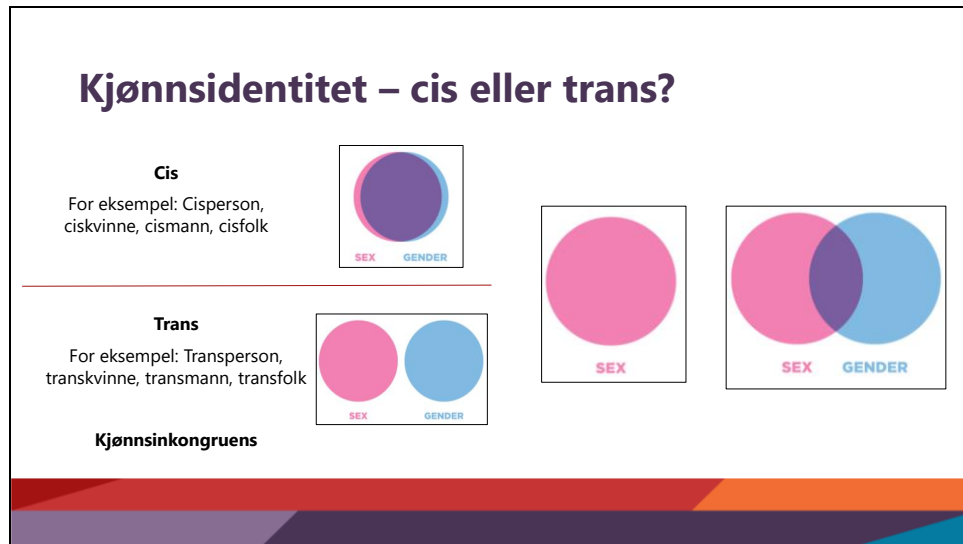
Mann

Kvinne

"Two-spirit" folk fra amerikansk urbefolkning
Hijra i india
Forfatteren George Sand

Ikke alle ikke-binære identifiserer seg som trans

Mange folk som en agender eller hvor kjønnsidentitet bare delvis overlapper med kjønn tildelt ved fødselen, ser ikke på seg selv som trans og har ingen interesse av å transisjonere. Og mange gjør det, og har det.

Lysbilde 18

Åpenhet og språk

- Ikke alle synes det er ok å bli avslørt ("out'et") som skeiv eller trans
 - Ikke kommet ut / akseptert av alle
 - Redd / skamfull
 - Vil ikke ta oppmerksomhet
 - Sikkerhetsrisiko
- Ikke avslør det gamle navnet ("**deadname**")
- Unngå ord som vanligvis oppfattes nedsettende ("homse", "skrulle", "transe"), med mindre du VET at vedkommende bruker disse selv
- Usikker på hva du kan si eller hvilke ord du kan bruke? Spør den personen det gjelder!

Trans = ja

Transe = nei

Pronomen

Ordklasse - personlig pronomen: Jeg, du, vi...

I kjønns-sammenheng:
Norsk: Han, hun, hen, de
Engelsk: He, she, they

Mindre relevant på tegnspråk

Bruk fremdeles «du», som vanlig.
Når du snakker/skriver OM folk, pass på å bruke rett pronomen.

Pronomen - eksempler

Hun var flink. Kjenner du **henne**?

Han liker å lese. Kan du gi **han (/ham)** boka?

Hen holder foredrag. Vi så på **hen**.

Noen har glemt jakka si. Håper **de** kommer tilbake.
Alex vil at vi skal bruke "de" når vi snakker om **dem**, i stedet for å si "han". **De** har vært veldig tydelig på det.

Hvis du sier feil
(alle gjør feil innimellom)

1. **Si unnskyld**
2. **Rett på deg selv**
3. **Gå videre**

Ikke gjør en stor sak ut av det!

For eksempel:
Kari er naboen min, **hun** kommer...
Unnskyld.
...**hen** kommer innom i morgen.

Tankeeksperiment

(ingen blir bedt om å svare)

Hvis du har en magisk billett som **permanent** kunne endret
kroppen din til et annet kjønn;

Du ser ut som en vanlig person av det kjønnnet, og ingen
rundt deg har minner eller dokumentasjon på at du noen
sinne har vært annerledes...

Ville du brukt billetten?

Transisjon og dysfori

- **Kjønneufori**
- **Kjønndysfori**

- **Transisjon = overgangsprosess**
- **Man kan være trans uten å ville transisjonere**
 - Føler ikke dysfori
 - Virker for tøft
 - Hensyn til familie / jobb
 - Religion

- **Sosial transisjon**
- **Medisinsk transisjon** (tidligst fra 16 / 18 år)

The graphic on the right consists of several overlapping, semi-transparent colored shapes in shades of yellow, green, blue, and purple, creating a layered, abstract effect.

Sosial transisjon: Klær, frisyre, navn, pronomen, titler (mamma/pappa), endre legalt kjønn, «komme ut»

+Hjelpemidler og trening, f.eks. brystprotese, stemmetrening, binder

Medisinsk transisjon (kjønnsbekreftende behandling): Pubertetsblokkere, hormoner, kirurgi

(kirurgi på bryst, kjønnsorgan, men også f.eks. adamseplet, ansiktstrekk, stemme osv)

Dysfori: Kan både være «stein i skoen» og kan være akutt, mental/emosjonell smerte. «Som sandpapir mot sjelen». Gradvis høyere skuldre, gradvis mer angst og anspenhet.

Levekår

Levekårsundersøkelser:
F.eks. økonomi, arbeidsledighet, fremtids-optimisme, ensomhet, helse...

- Transpersoner scorer jevnt over dårligere enn cispersoner
- Homofile, lesbiske og bifile scorer dårligere enn heterofile
- Sammenheng med samfunnets holdninger

- Interseksjonalitet: Jo flere minoritetsgrupper du tilhører, jo vanskeligere utgangspunkt

- Selvmordstanker og selvmordsforsøk
- Viktigste beskyttende faktor: Støtte fra familie

Undersøkelse blant transpersoner, Sverige i 2015: 36 % svarte at de minst en gang i løpet av de siste 12 måneder har vurdert å ta sitt eget liv. Altså over 1 av 3.

Undersøkelse fra 2022 fra USA viste at over 50% av transungdom (13-24 år gamle) seriøst vurderte selvmord de siste 12 månedene.

Nesten 1 av 5 transungdom har FORSØKT å ta livet sitt det siste året i USA.

Homofiles levekår og psykiske helse har gått opp etter at det å være homofil ble mer akseptert

Aksept og støtte fra familie mer enn halverer risikoen for selvmordsforsøk
Generelt lavere risiko dersom skolen og omgangskretsen er støttende.

Kilder:

<https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/LHBT/helse-livskvalitet>

<https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/LHBT/holdninger>

<https://www.thetrevorproject.org/survey-2022/>

Hvordan støtte?

- Tro på transfolk
- Respekter nye navn og pronomen
- Rett på andre som glemmer seg
- La folk få leke med kjønn, lov å ombestemme seg
- Stopp transfobiske spøker og påstander

- Flagg med regnbueflagg
- Normaliser å markere pronomen

The image shows a screenshot of a tweet from the user @scorpixon. The tweet text reads: "If y'all can call Pokémon different names after they evolved have the same energy for trans folks honestly it's that simple". The tweet includes a small profile picture of the user and their handle @scorpixon.

En venn av meg, da jeg først skjønte at jeg ikke var cis, sa
«Enten er dette en fase, og du driver og finner ut om deg selv...
Eller så er det ikke en fase, og du driver og finner ut om deg selv.»

Ingve Borgen

- Hørende, 37 år, opprinnelig fra Østlandet
- Kan litt tegnspråk
- Født to barn
- Snapper for Hverdagsskeiv
- Svært aktiv på TikTok: **TransIngInTheDark**

- Transperson (ikke-binær, transmaskulin)
- Skeiv
- Pronomen: hen

Spørsmål?

Hva er **ikke** greit å spørre om:
Det gamle navnet mitt ("deadname")
Underlivet mitt

I dette rommet er alt annet greit
(men kanskje ikke om du møter meg på bussen i morgen)

Hvordan lære mer?

Nettsider:

- skeivkunnskap.no/læringsressurser/kjonnsportalen
- pkinorge.no
- transhjelpen.no
- [Bufdir.no/likestilling/](https://bufdir.no/likestilling/)
- foreningenfri.no/fri-lanserer-mini-myteknuser-om-trans/

Podcast (kun lyd):

- Trans Norge

Andre foredragsholdere:

- Foreningen FRI – Rosa kompetanse
- Skeiv ungdom – Restart

Bøker:

- "Seeing Gender" av Iris Gottlieb

Barnebøker:

- «Kim, det er meg» av B. Heide
- "My shadow is..."-bøkene til Scott Stuart
- Sex ed.-bøkene til Cory Silverberg

Snapchat:

- Hverdagsskeiv

Min tiktok (delvis tekstet):

- tiktok.com/@transinginthedark

